მეექვსე წელიწად

პროლეტარიანებო ყველა ქვეყანისა, შეერთდით!

კომუნისტი

საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური და თბილისის კომიტეტის და სრულიად საქართველოს მუშათა, გლეხთა, წითელარმიელთა და მეზღვაურთა დეპუტატების საბჭოების ცენტრალური აღმასკომის ორგანო

რედაქცია თბილისი, „კავკ. (ყოფ. დ. მთავრის) ქ. № 65, მეორე სართული

რედაქციაში საქმიანობის მიღებაა-რაკება შეიძლება **უოველდღე**, გარდა კვირა-უქმეებისა, 10—11 ს.

ტელეფონები: რედაქტორის 14—76, მდივნის 10—58, ადმინისტრაციის ტელეფ. 5—43, სტამბის ტელ. 13—80.

მთავარი კანტორა თბილისი, რუსთაველის პროსპექტი, 84; ტელეფონი № 10—49

ხელის მოწერის ფასი: მუშა-მოსამსახურეთა 90 კაპ., დამოუკიდებლებისთვის—1 მ. და 20 კ. ხელისმომ. წერა მიიღება ყველა ფოსტა-ტელეგრაფის „ფოსტა“ და „მეცნიერება“ ტელეფონზე. ფასი ცალკე ნომრისა: ნომერი ერთი სტრიქ.—40 კ., ტექსტში ორსვეტიანი. სამკლეოროდ—10—15—20 მან. დოკუმენტების დაკარგვა—1 მ., განცხადებებისა ბოლოს 3 ს-დ.

დღიური

- ჰოლანდიის მუშები დელეგაციას [illegible] შარშ.
- ოსმალეთის მთავრობა სასტიკ [illegible] ციონერების წინააღმდეგ.
- აბდ-ელ-ქერიმმა გამოუცხადა საზეო ახალი კერძები.
- ჩინეთში გაგრძელდება ჯარების გადაჯგუფება. გრძელდება ფატეოტის მკვლელთა პროცესი.
- ჩეხოსლოვაკიის კომეპარტიამ გამოუშვა მოწოდება მთავრობის წინააღმდეგ.

ხუთშაბათი, 25 მარტი 1926 წ. — ყოველდღიური გაზეთი — ფასი 5 კაპ. № 63 (1521)

საბჭოთა აპარატი მუშაობის საკითხები

(ცენტრალურ საკონტროლო კომისიის კლენუმის დადგენილებათა გამო)

„ჩვენ ეთანავსებთ ერთმანეთთან თეორიულ გამბედაობას საერთო დებულებების წამოყენების დროს. გასაოცარი სიმხდალე

რა ხდება უცხოეთში

[როგორ ქრება ინგლისის გავლენა კანადაში

ნაგარო ვაჭრობის ფილეტებში, რომელსაც სკემს კანადის სტატისტიკური ბიურო, ბოლოგანილია შედარებითი ცხრილი საქონლის გაცვლა-გამოცვლის შესახებ კანადასა და ინგლის-ამერიკას შორის.

შეტანილია კანადაში საქონელი

(ათას დოლარებში)

	1924 წ.	1925 წ.
ინგლისიდან	148.892	162.108
შეერთებული შტატებიდან	524.473	579.476

გატანილია კანადიდან

(ათას დოლარებში)

	1924 წ.	1925 წ.
ინგლისში	387.208	492.335
შეერთებულ შტატებში	412.942	472.275

ეს ცხრილი ნათელ წარმოდგენას იძლევიან იმის შესახებ, თუ როგორ თანდათანობით ეცლება ინგლისს ეკონომიური გავლენა კანადაში. კანადა ეკონომიურად აღწევ შეერთებულ შტატებთან უფრო მჭიდროდ ორის „დაკავშირებული, ვიდრე „დედა-ინგლისთან".

ბელგიათეგები ამერიკის კაპიტალისათვის კოლონიებში

ბერლინის გაზეთები იუწყებიან, რომ ბერმანის ჯგუფის მოლაპარაკების პოლონეთის მთავრობასთან ზემო-სილეზიაში ცინნის მეწველობაში მონაწილეობის შესახებ, შეიტანეთ ბოკვა პოლონეთის სეიმში შესაბამი კანონპროექტის შესახებ.

ამ კანონპროექტით მთავრობას უნდა მიეცეს ბერმანელი ჯგუფისთვის დაპირებული შეღავათების განხორციელების უფლება.

ამერიკელ ფერმერების მდგომარეობა

შეერთებული შტატების მიწადმოქმედების სამინისტროს უკანასკნელ ხანებში გამოაქვეყნა შეტად საინტერესო ცხრილი ამერიკელ ფერმერების მდგომარეობის შესახებ.

ეს ცხრილი ნათელს ჰფენენ იმ კრიზისს, რომელსაც განიცდის შეერთებული შტატების სოფლის მეურნეობა.

სამინისტროს მიერ გამოქვეყნებული ცხრილიდან, ამერიკელი ფერმერების საშუალო შემოსავალი იმდენია (1924-25 წ.), რამდენსაც იგი მიიღებდა, რომ დაერავებულ მუშაობ წასულიყო.

რა არის მიზეზი ფერმერების ასეთი გაჭირვებული მდგომარეობის?

მიწადმოქმედების სამინისტრო ამის მიზეზს ხედავს დაბალ ფასებში ბუნებ. თუ საშუალო ფასთა ავიღებთ ჰუნზე 1925 წ. დაკვმბრისთვის არსებულ ფასებს. ზედმეტი ჭეშრის გაყიდვისაგან შეერთებულმა შტატებმა 1924-25 წ. მიიღო 3.811 მილიონი დოლარი, 1923-24 წ. მოსავლის გაყიდვისაგან შეერთ. შტატებმა მიიღო 4.518 მილიონი დოლარი, ე. ი. 707 მილიონი დოლარით მეტი.

ასეთივე სამწუხარო მდგომარეობაშია მეცხოველეობაც. ფასების დაკლების გამო, ამერიკელ მესაქონლეებს არ მოუღიათ მოგება დახარჯულ კაპიტალზე. ამის გამო შესამჩნევათ შემცირდა საქონლის რაოდენობა სახელმწიფოში. მიწადმოქმედების სამინისტროს ცნობით, მსგავი რეკორი საქონლის რაოდენობა 1920 წ. უფრიდა 66 მილიონ სულს, 1925 წ.—61 მილიონს. ე.ი. 7%%-ით ნაკლები იყო. კიდევ უფრო შემცირდა ღორების რაოდენობა—59 მილიონიდან 51 მილიონამდე, ე. ი. 12%-ით.

იერიშები კომუნისტების წინააღმდეგ ნორვეგიაში

ოსლოს ნორვეგიაში ის გვიამბობდა, რომ მოიხოხეს სახელმწიფოს ძირითადი კანონების შეცვლას იმნაირად, როგორც ეს ყველაზე უფრო შეეფერება მის ინტერესებს. ეს მოხოხვნილებანი მოლიანად კომუნისტების წინააღმდეგ არიან მიმართული და მიზნად ისეთი ისეთი მდგომარეობის შექმნას, რომ კომუნისტები არ მოხვდენ პარლამენტში.

დეპუტატთა არჩევაში დაპირება უნდა მისცეს, რომ იმოქმედის სახელმწიფოს ძირითადი კანონების მიხედვით და არ შეეცვალოს „უკანონო" ოქმედებანი, რომელთაც დასასრულეს ვაზის მყნობის მოკლეადიანი კურსები.

მიმდინარე სეზონში იყალთოს სანერგე დაამზადებს და გლეხებს დაურიგებს 600 ათასს დამყნილ ვაზს.

ზენაბლალის სახალ. მამული.

ერთი კვირის წინად წინანდლის სახალხო მამულში შესდგა ახლობელ რაიონების გლეხთა კრება, რომელსაც გლეხებს გარდა დაესწრენ ადგილობრივი აგრომუშაკები და საკოოპერატო ამხანაგობათა წარმომადგენელნი, გლეხებმა მოისმინეს რჩევა-დარიგებები ამერიკულ ლერწზე დამყნილ ვაზის ვაზენებასა და მოვლის შესახებ. შემდეგ მოხდა დამყნილ ამერიკულ ლერწის განაწილება მევენახე გლეხებს შორის.

ბაბანეთი.

ბაბანეთ-ქალეში ბაბანეთ-ბაბანეთ ბაბანეთ-ბაბანეთ, რომელიც ეძლევათ მებაღეებს.

მევენახეობის აღსადგენათ

ვენახების აღდგენა.

იყალთოს სახალხო მამული.

ამ დღეებში იყალთოს სახალხო მამულის სანერგეში დამთავრდება ადგილ-ადგილ ოსმოს ნერგების ამოღება. ეს ნერგები ამ ადგილ-ადგილ ოსმოს ნერგების ამოღებ

საბჭოთა აღმშენებლობა

რაჭის მაზრა

უკანასკნელი ფაქტები განმავლობაში საბჭოთა აღმშენებლობა რაკის მაზრაში შესამჩნევად გაცხოველდა. აშვიათია მაზრაში ო�e, სადაც არ შენდებოდეს ან სკოლის შენობა, ან ხიდი, ან სხვა რომელიმე სათვისო შნიშვნელობის შენობა, განსაკუთრებით საყოველთაო ხასიათი მიიღის სწორედ გზების გაკეთება-შეკეთებამ და აგრეთვე გზატკეცილების აღდგენამ, ამ რამოდენიმე თვის წინად დამთავრებულ იქნა გზატკეცილის გაყვანა ტყვიბულ-ხიდისკარს შუა, ეს გზატკეცილი, რომელის სიგრძე 50 ვერსს უდრის, ამოკლებს მანძილს ქუთაისის-ონს შუა დაახლოებით 40 ვერსით, თუ ანგარიშში არ ვიანებ მიღებული რკინისგზით გასავლელი მანძილი ქუთაის-ტყიბულ შორის.

ამავე დროს სისტემატიურად სწარმოებს ოსეთის სამხედრო გზატკეცილის შეკეთება ქუთაისიდან ონამდე. ამავდენად გზატკეცილის შეკეთება ოსეთის სამხედრო გზატკეცილის ბამბისოს ნაწილზე. ამ ორ პუნქტს შუა სწარდგა ბოლოდ გაუვარგისდა. გზატკეცილი სრულიად დანგრეულია და იმდენად დავიწროებული, რომ ფრანი ერთმანეთს გვერდს ვერ შეუვლიან. ჯეგერები, ბოგირები და ხიდები, თითქოს სავსებით მოშლილი ან აყრილია. ოსეთის სამხედრო გზატკეცილი, რომელიც რაჭა-ლეჩხუმზე მიმართება, აუცილებელი საბერიოს ზარმაცდგენს ამ ორი მაზრის მცხოვრებლებისათვის, რადგან ამ გზატკეცილის შუამდებით უადგილ-მამულო ბლეხ-კაცებს ჩრდილოეთ კავკასიიდან გამოაქვთ სიმინდი და პურეული ნორჩლი.

საქართველოს გასაბჭოების 8 წლის თავზე გამართულ მიტინგზე მოსული ბლეხთა ეროვნოვდა, რომ ხათანადო ორგანოებს ყურადღება მიექცია ოსეთის სამხედრო გზატკეცილის საფუძვლიანი შეკეთებისათვის მაზოთოსა და ონს შუა.

სხვა წვრილადი სამუშაოთაგან აღსანიშნავია ფიდი ხიდის დამთავრება მდ. ჭრიხულაზე (სოფელი აბოოლიაურში), ხიდის საზეიმო გახსნა მოხდა 25 თებერვალს, დაესწრო დიდი ძალი ხალხი. ამავე სოფელში, ამჟამად სწარმოებს დიდი ხიდის კეთება მდ. რიონზე. ხიდი დამთავრდება მიმდინარე წლის ზაფხულზე.

მთის ტყეების ექსპლოატაციის მოწესრიგება

საქართველოს ტყეებს მეტ-ნაკლებ უკავია მთის ქედების და მათი შტოების კალთები, რომელთა დაქანება მერყეობს 20°—70° მდე. ძალზე დასერილი რელიეფი ამ [illegible] დაფარული არეზე დაღარული უამრავ ნაკადულ-ნეოებებით და რუვებით. ნიადაგი-ნაგებობა ხიერმით არ აღემატება 5—8 [illegible]ს და მახთან, უმთავრესად, მიდრეკილია ჩარეცხვისაკენ და მეწყერ-ნამზდგოლ-[illegible] წარმოშობისაკენ. ამგვარ ნიადაგებზეი ტყეები. ამასთან, ხშირად [illegible] ფიდებთ, დიდ რაოდენობით ცის [illegible] (დასავლეთ საქართველ[illegible]—2500 მილიმეტრ., აღმოსავ[illegible]ოველოში — 500—1200 მილიმ[illegible]ა ხდება საქართველოს მთის [illegible] ფესვებზე ნალოგი არ აღემატება 5—8 [illegible]ს, ეს მახთან, უმთავრესად, მიდრეკ[illegible] ჩარეცხვისაკენ და მეწყერ-ნამზდგ[illegible] წარმოშობისაკენ. ამგვარ ნიადაგ[illegible]ებელი და შემკავებელი არის [illegible]

ᲥᲠᲝᲜᲘᲙᲐ

ᲐᲒᲠᲐᲠᲘᲙᲔᲑᲘ ᲗᲑᲘᲚᲘᲡᲘᲡ ᲛᲐᲮᲠᲐᲨᲘ

— თბილისის მახრაში შედგენილ აგარაკებს სასაგებს თუ. აღმასკომის ჯანმრთელობის განყოფილებასთან არსებული საკონსულტაციო, რომლის გამგეობაში იმყოფება 4 აგარაკი: მანგლისი, კიკეთი, კოჯორი და წყნეთი.

ამ აგარაკებზე აღმასკომს აქვს საკუთარი სახლები შემდეგი რაოდენობით: მანგლისში 37 სახლი (194 ოთახით), კოჯორში—134 სახლი (771 ოთახით), კიკეთში—16 სახლი (66 ოთახით) და წყნეთში—7 სახლი (27 ოთახით).

გასულ წ[illegible] კოჯორსტი ხელ[illegible] სახლები მანგლისსა და კიკეთში, ამოსავნილდა ბები, მოაწყო ნაგავის საყრელი ყუთები, მანგლისის ბუჩქნარი [illegible]ბოლმა მავთულით და სხვა. კოჯორის [illegible]ნოწყობა შედარებით გასულ წელთან შესადარებელ ეერ მოეწერა. მიღებულია საქონლი ზომები წელს ყველა აგარაკების და განსაკუთრებით კოჯორის კეთილმოსაწყობათ.

ᲗᲑ. ᲐᲚᲛᲐᲡᲙᲝᲛᲨᲘ

◆ **თბილისის მაჩვენებელი.** თბ. აღმასკომმა გადასწყვიტა გამოსცეს ქ. თბილისის ძაჩვენებელი, ორ ენაზე თანდართული.

◆ **თემ-აღმასკომების** თავმჯდომარეთა თათბირი თბ. აღმასკომის დადგენილებით მოწვეული იქნება 1. აპრილს.

◆ **ფიზიკო-ტერაპევტიული ინსტიტუტი:** თბ. ჯანმრთელობის განყოფილებამ გადასწყვიტა თბილისში გახსნას ფიზიკო-ტერაპევტიული ინსტიტუტი.

◆ **კბილის საექიმო.** თბ. აღმასკომის ჯანმრთელობის განყოფილებამ დაადგინა დარჩენილი ბანსის თბილისში კბილის საექიმო პოლიკლინიკა.

ᲐᲛᲘᲠᲯᲘᲜᲘᲡ ᲓᲐᲬᲘᲡᲔᲑᲣᲚᲔᲑᲔᲑᲨᲘ

◆ **ბინები ქარხანა.** უმაღ. სამეურნეო საბჭომ გადასწყვიტა ხარავოლსა და ძირულას "ბუა, ლაშს ბაკანთან, ააგოს ფანერის ბინების დამამზადებელი ქარხანა.

◆ **ტყავის ტრესტის** ქარხნები მიმდინარე წელს დაამზადებენ 2,536,140 მანეთის ტყავის ნაწარმოებს.

◆ **მაღალი ქარხანა.** უმაღ. სამეურნეო საბჭომ დაადგინა ბაადართოოს ქეთილის მაღალი ქარხანა და ამ მიზნით გადასდოს 200 ათასი მან.

◆ **ზეთ-საპნის** და საფეიქრო წარმოებებში 24—25 წელში დაამზადეს 1,522,532 მან. საპონელი.

◆ **პოლიგრაფიული წარმოება.** უმაღ. სამეურნეო საბჭო ახლო ხანში შეუდგება ლიტოგრაფიის და ასოთ ჩამომსმელი განყოფილებების გაფართოებას. საკორო მანქანები ოცი მიღებულია სახელოვნებათვისაც.

ᲞᲝᲡᲢᲘᲡ ᲡᲐᲥᲛᲔᲑᲘ

◆ **დეპეშებიანი სალარო** გადასწყვიტა გაიტანოს სპეციალური დეპეშიანი წიგნაკები.

◆ **დასაზღვევი საქმის** გაუმჯობესება-გაფართოების მიზნით ახლო ხანში სალარო იწყებს წარმოება-დაზღვევების წარმომ[illegible] თათბირს.

ᲡᲝᲩ. ᲓᲐᲖᲦᲕᲔᲕᲘᲡ ᲡᲐᲛᲗᲐᲕᲠᲝᲑᲔᲚᲝᲨᲘ

◆ **პენსია მსწავლებლებს.** საკავშირო მთავრობის დადგენილებით, დამსახურებულ მასწავლებლებს, რომლებსაც აღარ შეუძლიათ შუშობა, თვეში პენსიის სახით ეძლევიათ 20 მან., ხოლო ამით, რომლებიც მსახურობენ—10 მან.

◆ **შრომით დასახირებულები.** მთელ ეროსაკავშირეთში დამზადებულ სალარობდან დამზარება ეძლევიათ 1587 შრომის ინვალიდს.

◆ **ქუთაის-ზუაღტეხოს** გზა - ტაკვირის დასამთავრებლად სოც. დაზღვევის სამმართველომ გადასცა 5 ათასი მან.

◆ **საზამთრო საკურორტო** კამპანია დაიშთაგრდა. ქობულეთსა და სუხუმში გაიგზავნა დაზღვეულ აკვიდყოფთა უკანასკნელი რიგი.

ᲯᲐᲜᲛᲠᲗᲔᲚᲝᲒᲘᲡ ᲡᲐᲮ. ᲙᲝᲛᲘᲡᲐᲠᲘᲐᲢᲘᲗ

◆ **საექიმო დახმარების** გაფართოების მიზნით ჯანსახკომმა ქუთაისის ცენტრალურ საავადმყოფოში დამატებით გახსნა 50 საწოლი.

◆ **სასწრაფო დახმარება.** გასულ წელს სასწრაფო დახმარების სადგურმა დახმარება აღმოუჩინა 3 350 ზეადმყოფს.

ᲬᲘᲚᲙᲣᲜᲘᲡᲨᲘ

◆ **წერეკუმს-ს ცენტრალური** გამგეობის პლენუმი მოწვეულია აპრილში.

◆ **წერეკუმს-ს.** სალიკვიდაციო სკოლებში გამოცდები დაიწყო; ეალე გამოქვეყნებული იუნება შედეგები.

◆ **თბილისის** პოლიტგანმა გადასცა წერეკუმს-ს ც. გ.-ს შესანახად 30 სალიკვიდაციო სკოლა. ც. გ.-მ ეს სკოლები უკვე დაარსებულია საქონო თანხებით სწავლის დასამთავრებლად.

ᲛᲣᲖᲔᲣᲛᲔᲑᲨᲘ

◆ **ახალი დირექტორი.** საქართველოს მუზეუმის დირექტორად დანიშნულია პროფ. ჯანელიძე.

◆ **ზოოლოგიურ მუზეუმში.** საქართველოს მუზეუმის ზოოლოგიურმა განყოფილებამ ბინა ალაბინა სპარსეთის სახელოვნო ამას ნინათ მოკლული ეიფხვის ტყავი.

მუზეუმის თანამშრომელმა მოიტანა ყარაიაზის რაიონში მოკლული ფოცხვერის ტყავი.

ᲗᲔᲐᲢᲠᲘᲡ ᲛᲝᲜᲐᲗᲔᲑᲘ

◆ **ცოფიანი ძაღლი.** 23 მარტს, ღამისა[illegible] (მე-2 სამლიციონი რაიონი), (ეკონომიკა ძაღლმა დაკბინა ალიქსანდრე გეორგიევის ცოლი, მეზობელი სოხა და ოსეს ძაბარიშვილები. ძაღლი მოკლული იქნა.

◆ **შეპარობა.** 23 მარტს, ქურდობისაგან შეიპარეს ამაგ ოგანეზოვი.

◆ **ამავე** ღამეს ჯიბგირობისათვის შეიპყრეს ეფრემ არამიანეკი.

◆ **ჯიბგირობა.** 20 მარტს ტრამვაიზე ჩაჯდომის ღროს მეუბაოოეს ჯიბიდან ამოაცალეს 60 მან. ნიეთები.

◆ **ქურდობა.** 23 მარტს, გუნიბის ქ., № 4, ელადიმერ ლოსაბერიძის ბინიდან მოიპარეს 800 მან. ნიეთები.

◆ **ამავე** ღამეს, ჩერქეზ. ქ. ბოლოში მცხოვრებ ვასილ ხორგიშვილს მოპარეს 8 ხელი ცხენი.

◆ **ამავე** ღამეს, ლენინოვის ქ., № 28, გაქურდეს ლაზარე პაოხალეანცის ბინა.

◆ **22** მარტს, დეხმონოვის ქ., № 24, გაქურდეს ტატიანა ბაიგელნოვის ბინა.

ᲮᲔᲚᲝᲕᲜᲔᲑᲐ

ᲕᲐᲒᲜᲔᲠᲘᲡ ᲬᲧᲐᲚᲘ

— თბილისში სამი წლის წინ, განსვენებულ პროფ. რიადოოვის მიერ დაარსებული იყო ვაგნერის წყალი, რომელმაც ამჟამად განაახლა მუშაობა პროფესორ ა. ს. ბარათაშვილის და ნ. ა. რიადოოვის ხელმძღვანელობით. წყალ მიმღინარე მარტში რუსთაველის თეატრის საკონცერტო დარბაზში გამართავს დიდ კონცერტს, რომლის პროგრამაში შეტანილი იქნება მხოლოდ ამ დიად გერმანელ რეფორმატორის ნაწარმოებები.

ევროპაში ვაგნერის ასეთი წრეები დიდი ხანია არსებობენ და მათი დანიშნულებაა ვაგნერის მუსიკის პროპაგანდა. ვაგნერის წრეებმა წარმოშვეს მომღერლების, დირიჟორების, მუსიკის კრიტიკოსების მთელი რიგი. რუსეთში ვაგნერის წრეები მუშაობენ ეუმთავრესად ლენინგრადში და მოსკოვში, სადაც ინსტიტუტად წარმოდგენები ვაგნერის ნაწარმოებებიდან. დანარჩენ მუსიკალურ ცენტრებში ტენნიკურ დაბრკოლებათა გამო შეუძლებელი ხდებოდა ვაგნერის გრანდიოზული მუსიკალურ დრამების დადგმა და სამაგიეროდ იდგმებოდა ვაგნერის მიერ ახალგაზრდობის პეროიდად დაწერილი ოპერები.

თბილისში დაარსებულ ვაგნერის წრის ბიზანი ყოველწლიურად კონცერტების გამართვა, იმ მიზნით, რომ ფარო[illegible] მასები ვაგნერის ვაგნერის ნაწარმოებეთ.

ვაგნერის სალამში მონაწილეობას მიიღებენ ჩვენი სოიპერო დასის პიროვნები, რადგან ვაგნერის ოპერებისათვის საჭიროა სოუკეთესო ხმები, სუფთაოთ მუსიკალური და სტილის სავსებით დაცვა. კონცერტში მონაწილეობას მიიღებენ: პანკრატოვა, სეფიკო, იოანი და ახალგაზრდა მომღერლებიდან—ნინა ეალაკი, ქუმსიაშვილი, ეკანაძე. პროგრამაში შეეა ნაწყვეტები ოპერიდან: ბიდან: „ტანჰეიზერი", „მოხეტიალე მეზღვაური", „ოენინ ოქრო", „ტრისტანი და იზოლდა" და სხვ.

ნაწარმოებთა სისრულისათვის უსათოლოდ საჭიროა ორკესტრი, მაგრამ ტენნიკურ მოუხერხებლობის გამო, ორკესტრის მაგიერად ეკანდ ფაბრიკანტი „ეკანდ" ეკანდ ეკანდ ეკანდ